

TELEGRAFUL ROMAN.

Nr. 2. ANULU XIII.

Telegrafulu ese de doua ori pe septeman: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditor'a loiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditor'a. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litero mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 719 Ianuariu 1865.

Ce ne trebuie?

I.

Dистерweg, unu pedagogu renumitu alu seculului nostru, considerandu lips'a cea mare de crescerea seu educatiunea claselor de josu ale societatii, dicea pre la 1833 in pertractarea sea despre „intrebările de vietia ale civilizatiunei“, ca poporul necultu este povatiuitu de patimi. Mai departe dicea, ca patimele acelea de multe ori numai dormu, si o schinteia e de ajunsu, ca sa le atlie. si atunci-si arata puterea loru cea darapanatore. Educatiunea poporeloru in tote clasele este, dicea elu mai departe, mijloculu celu mai binefacatoriu pentru societate. Sa ne aducemu aminte, ca acestu barbatu sciea aceste avendu in privire poporul seu nemtescu, si nu cu sute de ani, ci numai cu 32 inainte de acest'a.

Mai tote poporele avu nenorocirea in tempurile trecute de a ave si omeni de acei'a in fruntea loru, cari erau condusi de principiulu, ca mass'a poporul nu are lipsa de multa sciintia, pentruca atunci e greu de a o guverná. Cu deosebire se silea feudalismulu evului mediu, (care in multe parti au trecut afundu si in perioadele mai dincóce) sa-si asterna catu se póte de móle pe principiulu acest'a. Nenorocirea fu ea cavalerii seculiloru acelor'a radimati pe principiulu, care de altmintrea purcedea din alte isvóre, si care era parte indreptatu chiaru si in contr'a loru, se negligea si pre sine insusi. Tota istetimea loru o intrebuintia in dominarea partiei celei mai numeroase a poporului. Ei nu scieau guverná fara de a apesa pe supusii loru pana la nesuferintia, de unde urma o ura necurmata, care din candu in candu ducea la frecari si sfasieri crancene intre domnitori si intre domniti. Urmarea cea mai de aproape de aci era, ca seu se implinea dis'a: duobus litigantibus tertius gaudet, seu ca pe urma remaneau, deca nu era alu treilea care sa se bucure, amandoue partile plouate. Reulu nu inceta nici odata numai cu fisionomii posomorite de amandoue partile certatore, ci din lips'a maniloru de lucru pentru traiu, urmau fometi si lipse mari, apoi bóle latitóre si lotrii, salbatacituru infioratore de omeni, si in fine ruina deplina a toturoru factoriloru societatiei.

Ori unde s'au ivitu nenorociri in popore, nu s'au ivitu decatu din vin'a loru. Si deca vedemu ca au venitu asupr'a vre'unui poporu din afara vre o nenorocire apoi aceea trebuie sa ne aducemu aminte, ca seu au fostu provocata din sinulu acelui poporu nenorocitu, seu au fostu unu esamenu de moralitatea si tari'a de caracteru a acelui'a, care firesce aflandulu incurcatu in lantiurile pasiuniloru trebuia sa cada. Nenorocirile aceste se aflau dar totdeun'a plamadite si acceptau numai ocaziunea ca sa-si arete urmárilu loru.

Referintiele nostre sociale suntu acum altele. Ele se dierescu si de cele vechi dar si de cele ale nemtiloru caroru le vorbea Dusterweg. In unu punctu in sa adevverulu diseloru acelui barbatu remane si va fi unulu si acelasi la tote poporele in toti seculii, adeca: ca poporele voru fi amenintiate de patimi cu derapanare. Dar patimile aceste de unde vinu? Sa privimu individulu si sa pasimu dela acest'a la poporu si vomu afla ca precum la celu d'antaiu asiá si la celu din urma aceea se nascu din nesciintia, din ignorantia. Cáci sa ne intipuiamu unu individuu fara de nici o sciintia si-lu vomu afla, dupacum dorere se afla prea de multe ori, seracu si tiermuru in tote mediulocele de lipsa spre existintia si snbsistintia lui, lu vomu afla dedatu spre betia, spre lene s. a. patimi cari de o parte lu impedeau in agonisirea acestoru mediuloce si din acest'a apoi ca urmare in patimi care-lu facu seu sa intrebuintieze putere, seu lasitate spre a si le castigá pe nedreptate, dela celu ce le are deja; lu-vomu afla nesciindu-se aperá si nesciindu-si cautá drepturile ce i se cuvino. Candu acumu vomu avea mai departe sa ne inchipuimu o societate carea se cuprinda multi asemenea indi-

vidi, dieu! nu vomu poté sperá de o conclurare spre unu scopu comunu, si nefavorile care se arata la unu individuu voru fi totu asiá si póte cu atatu mai cu eclatu, la unu poporu intregu.

Nu asupr'a patimiloru dara avemu noi in loculu celu d'antaiu sa ne indreptamu atentinea, ci asupr'a nesciintiei (ignorantiei) din care se nascu, se nutrescu si se desvolta tote patimile; carea lucra stricaciosu in tote laturile in toti ramii viciei sociale; carei-i potemu dice ca este heclic'a societatiei in care domnesce; care darapana incelu darisiguru societatea; care aduce societatea in agonia mortii indata ce sufla numai celu mai micu ventu socialu, amenintiandu-o cu perire definitiva.

Dela Senatulu imperialu.

Senatulu imperialu, respective cas'a ablegatiloru, dupacum atinseramu in nr. din urma, si-a renceputu lucrárilu in 9 Ianuariu cal. nou. Multi dintreablegati inca nu se reñtorsesera in capitala, mai cu sema dintre Poloni, Ruteni si Romani, asiá incatu d'abiá erau membri destui pentru aducerea de concluse. Inceputulu siedintiei lu facu Presiedintele cu aceea, ca provocá pre membrii a se radica de pe scaune si astfelu a-si manifestá doliulu pentru mórtia in. Sele Archiducelului Ludovicu. Apoi depune Baritiu cá membru nou intratu appromissiuinea. Dupa aceea se da spre citire hartia dto 2 Ianuariu, prin carea ministrulu de statu Schmerling aduce la cunoscintia casei, ca Maiestatea Sea Imperatulu in 28 Decembre 1864. a priimitu adress'a casei ablegatiloru. (E de insemnatu, ca'n hartia respectiva cátra cas'a magnatiloru se disese: ca Maiestatea Sea a priimitu cu placere (mit Wohlgefallen) adress'a eii. Red.) Ministrulu de resbelu cav. de Frank respunde la interpellatiunea lui Czupr (pentru-ce regimulu da liferadele de montura pentru soldati, mai cu sema incaltiamintele, totu la firme mari si trece pre mesterii cei mici?), ca acest'a o face pentru mai bun'a controlare a lucrului. — La alegerea de notari se alegu: Herrmann, Kopetz, Wokann, Alesani, Manu, Symonovicz, Roth si Trauschensfels. In fine se citescu si se priimescu mai in deplina consunantia cu proiectele regimului, doue proiecte de lege privitore la suspenderea § 262 din regulamentulú vâniloru si manopoluriloru de statu, apoi la taxele, ce vinu a se plati in porturile austriace. — Afara de acestea mai obvinu câte-va petitiuni.

In siedintia 19 din 12 Ianuariu e. n.; dupace ministrulu de justitia mai adauge la rubricile respective ale bugetului 9104 f. si se pertracteaza câte-va petitiuni, obiectele cele mai insemnate au fostu 4 interpellatiuni: 1. a lui Skene, Schindler si 41 consoti cátra ministeriele de finantie si de comerciu: ca tarifa de vama promissa propune-se-va senatului imp. adunatu inca in sessiunea acest'a spre pertractare constitutionalu? — 2. a lui Herbst si 21 consoti cátra ministeriulu de statu: ca rectificá-va procederea sea la'n-cuviintiarea institutuluu creditariu de pamentu c. r. austriacu? — 3. a lui Mühlfeld si consoti pentru positiunea Austriei fatia cu caus'a ducateloru Schleswig—Holstein si cu Prussia; 'n fine 4. a lui Schindler si consoti pentru incheiarea de fideicomisse cu alte staturi.

La urma repórta dr. Kaiser despre proiectele regimului privitore la aperarea marceloru si a aperarei modeleloru. —

Sabiu in 5 Ianuariu. (Felurite.) Deputatiunile si adresele de multiamire si fericitare cátra Escellentia Sea Parintele Archiepiscopu si Mitropolitu Andreiu Baronu de Siagun'a se continua necurmata. — Precum audimu, in curendu va urmá stramutarea Escellentiei Sele Domnului Presiedinte alu tribunaluluu supremu transsilvanu, Ladislau Vasiliiu Popp, la Vienna. — Tempulu pela noi e cu totulu de primavéra; putintica nea numai pela dosuri.

Din Banatu. Lugosiu 29 Decembre cal. vechiu

1864. Córd'a electrica, inventiunea acést'a marétia a spiritului omenescu, scire mai încantatóre urechiloru si mai farmecatóre de animi române inca n'au adusu, cá scirea privata de Mercuri diminét'a in predi'u a ajunului nascerei Mantuitorului lumei : despre renascerea Mitropoliei române. —

Bucuri'a au devenitu univarsala, si entusiasmulu fára margini, mai vertosu candu citramu in foile publice continutulu biletului de mána alu pré-gratosului Imperatu c. r. apostolicu, prea-bunului si nemoritorului nostru Parinte, indreptatu cátra barbatulu doririloru, Escellentí'a Sea Andreiu Baronu de Siagun'a, celu antáiu chiamatu Archiepiscopu si Mitropolitu alu Romániloru de religiunea greco-orientala. —

Nu e péna, carea aru fi in stare a descrie cu fidelitate sentiementele de adeverat'a pietate religiós'a, si de sincer'a recunoscintia nemarginita, care au petrunsu inimele Romániloru, pentru grati'a acést'a sublima si intr'adeveru maiestatica; numai martorii oculati, cari au vediutu barbatu lacrimandu de bucuria, saltandu si imbratisiandu-se entusiasmati, si au auditu ostárile si urárele acestor'a indreptate cátra atotpoterniculu Domnedieu, Tatalu cerescu, pentru fericit'a si indelungat'a viétia a Maiestátii Sale c. r. apostolice, si pentru tóta cas'a domnitóre, a potutu cuprinde marimea emotiuniloru manifestate.

Colind'a in eruptiunea flagrant'a de bucuria improvisata — si de comunu cantata la ajunulu si serbatorile nascerei, inchinata lui Frantiu Iosifu Domnului, a fostu manifestatiunea prima a emotiuniloru, prin carea s'au eternisatu numele acestu adorat'u la poporulu románu.

In diu'a a dóu'a de craciunu, intr'o adunare fórt'e numerosa Comuna bisericesca cu intentiune de a dá espressione cátu mai viia simtiemintelor, de care e petrunsa, a decisu : ca in atrei'a di de craciunu sa se dee lauda Domnului in biserica, si intru marirea dilei sa se arangieze unu conductu splendidu de factii, — totodata din adunare sa se tramita pe calea telegrafica fericitári, si la anulu nou o adresa gratulatóre Escellentiei Sale antáiuului chiamatu Archiepiscopu si Mitropolitu alu nostru, si in fine din zelulu nevescditoriu si respectulu profundu, care comuna acést'a le pastreza in adenculu animei sale pentru barbatulu celu credinciosu alu natiunei sale: Ilustritatea Sea Domnulu Andreiu Mocioni de Foen, au alesu o deputatiune de 3 insi, cari mergendu la Timisiór'a sa-i aduca recunoscintia si multiamire in numele comunei pentru fatigele neobosite si meritele castigate in privinti'a Mitropoliei reinvjate. —

In urmarea decisului acestui'a servitiulu domnediescu, laud'a Domnului, si urárele pietóse pentru fericit'a si indelungat'a viétia a Maiestátii Sale prea-gratosului nostru Monarchu, s'au celebratu sub pontificarea Reverendisimului domnu Protopresbiteru locale I. Marcu, si cooperarea unui cleru numerosu, — la care au asistatu evlaviosulu poporu intregu, adunatu intr'unu numeru atátu de mare, incátu biserica cea grandiósa nu-i mai potea cuprinde.

Sub decursulu servitiului ddiescu amintirile despre Maiestatea Sea fusera totdeun'a concomitate prin salvele escutate din partea c. r. ostasimi locale, si descarcarea pivcloru, — ear din partea c. r. capele militare prin intonarea imnului populare.

Si prin o cuventare petrudiatóre, fórt'e potrivita, rostita din partea laudatului P. Protopresbiteru cátra multimea evlaviosiloru, s'a 'ncheiatu servitiulu domnediescu. —

Solenitatea dilei acestei memorabile s'au incoronatu prin arangiarea conductului fórt'e splendida, impunatoriu, serbatorescu, asemenea acestui in Lugosiu inca ne mai vediutu.

Poporulu de tóte clasele erá in vestminte serbatoresci adunatu si in numeru minunatu de mare reprezentatu; — totu fruntasi, barbatu distinsi, si din tóte clasele alesi portandu factiile, flamur'a imperatésca si cea natiunala romána, — si asiá conductulu acestu imposante cu mersulu esecutatu de c. r. capela militara locala purcediendu dela biserica in ordinea cea mai buna, au statu inaintea Comitatului, si din mii de guri a resunatu de trei ori: „Sa traiésca Imperatulu!“

Dupa intonarea imnului populare s'au tinutu din mediuloculu adunatei inteligintie numerosé o cuventare de totu alesu si corespundiatóre dlei acestei maréie, prin carea Ilustritatea Sea dlu Administratoru de Comite supremu Stefanu de Ambrusiu a fostu rogatu cá reprezentantele legalu alu Maiestatei Sele c. r. apostolice, sa fia martore oculatu alu bucuriei nemarginite, si si pána atunci, pána ce natiunea intréga prin reprezentantii sei si-va poté direptu si nemediulocitu depune la piciórele Tronului Maiestátii Sele omagial'a multumire pentru grati'a acést'a nemarginita, — sa binevoiesca a aduce la cunoscintia mai inalta manifestatiunile documentate de neclati't'a credintia, omagial'a supunere, si etern'a loialitate a poporului románu. —

Ilustritatea Sea intr'unu respunsu favoritoriu ni-a man-

gaiatu : ca manifestatiunile esperiale nu va intrelassá, pe calea sea a le aduce la cunoscintia mai 'nalta, si incheiandu cuventarea cu „Sa traiésca Imperatulu!“ — poporulu entusiasmatu nu erá sa incete cu repetirile de vivate sgomotóse. —

Si asiá diu'a acést'a mare s'au incheiatu cu tóta demnitatea, carea va remané afundu intiparita in anitele credinciosului poporu románu, si se va eternisá amintirea eii in analele natiunei. —

Serbarea anului nou din partea Romániloru in Aradu.

Fói'a magiara din Aradu numita „Arad“ ne aduce despre serbarea anului nou din partea Romániloru de acolo descrierea urmatóre, carea cá o contributiune a corespndintiei nóstre din nr. 102 din 1864 o comunicámu in totulu eii.

Aradu 14 Ian. Credinciosii de biserica gr. resaríténa au tinutu eri anulu nou. Se scie, ca fratii románi in cea mai mare parte se tinu de religiunea acést'a, si asiá Románii din orasiulu Aradu si din comitatu, folosindu-se de oca-siunea serbatórei acesteia, si-au aretatu in modulu celu mai eclatantu reverinti'a cátra Ilustritatea Sea d. Georgiu Pop'a, care nu de multu si-au ocupatu postulu seu de comite supremu in acestu comitatu. Spre scopulu acest'a au si venitu din pártile cele mai departe unu numeru insemnatu la Aradu, asiá incátu numerulu s'au urcatu la mii.

Serbarea bisericesca au decursu in presentia unei multimi asiá insemnate intre bubuituri de trescuri. Dupa finirea acesteia s'au dusu multimea cea mare de ómeni cu stéguri nenumerate la locuinti'a Preasantiei Sele Episcopului Procopiu Ivacicovicu. Aici au cuventatu Protopresbiterulu gr. or. Ioann Ratiu in numele poporului; elu au dísu, ca Románii voru cá oca-siunea serbatórei anului nou sa o folosésca spre a-si aduce ómagiulu serbatorescu comitelui supremu, dealmintreá acum au capetatu si scirea despre sanctiunarea mitropoliei române deosebite, si multiamese Episcopului in privinti'a acést'a, pentru ostenelele ce le au facutu preste totu in caus'a poporului romanu pána acum, si-lu róga ca si pe viitoriu sa remána pelánga activitatea sea cea plina de influentia la binele comunu. In fine-lu róga, cá sa i conduca la d. comite supremu. Multimea s'a pornitu acum cátra cas'a comitatului, unde ajungendu, cáti au incaputu au intratu in sal'a cea mare. Aici au felicitatu Esc. Sea Episcopulu pre comitele supremu in numele Romániloru si si-au exprimat bucuri'a pentru denumirea lui, precum si pentru sanctiunarea metropoliei deosebite, rogandu deodata pe comitele supremu, cá sa aiba bunatate a aduce la cunoscintia Maiestatei Sele, bucuri'a, ómagiulu si multiamit'a poporului románu pentru aceste binefaceri. Románii, cá semnu de ómagiu cátra comitele supremu au fostu facutu si unu stégu romanescu cu inscriptiunea urmatóre: „Barbatului doririloru Georgiu Pop'a.“ Acestu stégu i l'au predatu acum serbatorescu cu rogarea, cá déca va fi cu potintia sa-lu espuna in sal'a comitatensa; la care d. Comite supremu le resolvá, ca acést'a nu depinde dela densulu, ci dela reprezentanti'a comitatului, de aceea elu priimesce cu multiamita stégulu si-lu grijesce, si déca mai tardiu se va postí, cu bucuria lu va pune in locu publicu. — Precum de sine se intielege, tempulu prándiului lau petrecutu in mai multe locuri. Cei mai multi s'au adunatu in sal'a cea mare dela „crucea alba“, unde dupa amédi Romanii din comitatu au jucatú jocuri romanesci; sér'a au venitu si femei si joculu s'au continuatu apoi mestecatu.

Sér'a la 8 óre s'au arangiatu unu conductu mare de facile pentru comitele supremu. Dupa ce au ajunsu conductulu la loculu destinatu, o deputatiune au rogatu pe Ilustritatea Sea sa ésa la strada, unde d. Ioann D. Popovicu advocatu in locu au respicatu in o cuventare simtiemintele poporului románu. Ei simtu o mare bucuria, ca Georgiu Popa, cá barbatulu doririloru, e denumitu aci comite supremu, se bucura si de aceea, pentruca in acést'a vedu unu nou semnu de ingrijire ne-interrupted a Maiestatei Sele de sórtea Romaniloru, ei vedu in acést'a unu progressu cátra egal'a indreptatire a natiuniloru, singur'a basa a infratirei popóreloru si a binelui imperiului si patriei; de aceea si facu deosebit'a reverintia cátra comitele supremu, vrendu prin acést'a sa-si aduca nemarginitulu seu ómagiu Maiestatei Sele, eara anulu nou de aceea l'au alesu spre scopulu acest'a, pentru ca speréza si dorescu, ca cu acést'a sa se incépa unu viitoriu mai bunu. Cunoscú pusetiunea cea grea a comitelui supremu, dar lu incredintieza, ca in románii comitatului Aradului va aflá totdeun'a unu spriginu deosebitu, pentruca Románulu au mostenitu dela strabunii sei credinti'a cátra tron. Poporulu romanu, carele au suferitu multu, postesce numai dreptate. Pre celelalte religiiuni si natiuni doresce sa le respecteze, voiesce cá sa traiésca cu ele in amicitia si fratietate, dar din parte-si apoi inca pretinde asemenea si postesce cu deosebire, ca limb'a si natiunalitatea sa-i

fiu respectata din partea tuturor. In fine roga pre comitele supremu, ca cele dese sa le primisca dreptu semnu de omagiu si stima din partea Romanilor, si totdeodata pe calea sea sa le aduca la cunoscintia Maiestatei Sele.

Illustritatea Sea comitele supremu au respunsu la aceastea forte potrivit: Totu—dice—e de a se multiamu progresului culturai. Egal'a indreptatire inca nu e perfecta, dar mai curendu seu mai tardiu va fi, pentru ca este rezultatulu culturai. E cu totul de acele pareri, ca fia care religione si nationalitate trebuie respectata si stimata, eara neintielegerea si ur'a cu tota stradania incungiuurata. Cu deosebire au accentuatu multiamit'a cu care suntu datori Maiestatii Sele, pentruca tote favorile si folosele mentionate suntu numai dela Maiestatea Sea. Totu pentru principe si nimic'a fara densulu! Dupa incheiarea cuventarei au intonatu music'a imnulu popularu alu imperiului. Dupa aceea s'au intorsu inapoi si s'au impartitu in tote parti.

Porcediendu dela serbarea anului nou de catra fratii Romani si dela manifestatiunea acesta descria, la care amu vedutu cu bucuria pronuntiările lor fratiesci, sa ne fia iertatu si noie a ne exprima sincerele dorintie si sperantie, ca adeca lantulu celu tare si dulce alu adeveratei fratietati sa ne unesca la olalta pe deapurare. Neintielegerele si ultraismulu au causatu destulu amar si unuia si altuia, dar de folositu nici unuia. Eri au pasitu si ei preste pragulu unui anu nou. De si nu avemu semne sigure in privintia acesta, totusi presimtirile ne sioptescu, ca anulu inceputu va fi de mare insemnatate pentru patria, cu privire la toti. Noi potemu asigurá fundamentulu viitoriului numai deca vomu lucra in contielegere. Natiunea magiara nu le este contraria nici in o cestiune de dreptu seu de ecuitate, ea vrea numai asigurarea unitatei, libertatei si autonomiei patriei, aceastea suntu si interesele lor, toem'a precum suntu ale nostre.

In privintia acesta dar sa fimu toti adevirati fii ai patriei; sub stégulu celu santu alu patriotismlui se unescu usioru si de sine si interesele celoraltu.

T e u r e a la capetulu anului 1864. In Betleanu (Bethlen) in 28 Decembre st. n. se decora judele comunalu Petru M e r z o c u cu crucea de argintu pentru merite, ca unulu carele in timpu de mai multi ani portandu oficiulu de jude comunalu a fostu barbatu bravu, nepartinitoriu de partide cu privire la nationalitate si confessiune, seu altu interesu privatu, zelosu pentru inaintarea scolei, bisericei si a binelui comunalu, carele cu ocaziunea commasarei—nefiindu mai nainte mai nice o portiune canonica—au conclucratu dupa positiunea sea impreuna cu Rev. Domnu Prot. Demetriu Grauru, de s'a capetatu canonica de 25 jugere mai totu de class'a I, asemenea vr'o 10 jugere pentru s. biserica, vr'o 12 1/2 pentru scola, precum si gradina de pomaritu, carea spre laud'a invetiatorului acum e plina de oltuani, sfatatea pentru cantoru, ce pe rari locuri credu a se fi templatu; caci pe airea commasandu-se pamentulu, de s'a inbunatatitu ceva canonic'a, apoi scola si biserica au ramasu unitate seu viceversa, si pelanga tote acestea aici si commasarea s'au facutu spre multiamirea tuturor. Dupa aceea fiindu casele parochiale in stare desolata, n'a crufiatu nici o ostenela ajutandu pre numitulu domnu ca sa se edifice case bune de materia solida cu cinci incaperi, asemenea si casa buna cantoralu. Scol'a s'a radicatulu inca in 1850 iar buna de materia solida si doue incaperi si pentru invetiatoriu. Acestea tote facendu-se din partea respectiveloru officie cunoscute la locurile mai inalte, fu premiatu cu numit'a cruce de onore.

D i u ' a decorarei densulu fu o di solena si de bucuria. D. Administratoru comitatensu Pataky, carele venia spre a-lu decora, fu intempinatu cu doue carete; sosindu in Betleanu, dupa ce s'au adunatu in cancelaria cercului toti judii si notarii, membrii comisiunei miste de reclamatiuni, precum si multi preoti, intra si domnu Administratoru comitatensu, spuse caus'a venirei si missiunei sele; apoi se citira actele respective, dup'aceea decora pre numitulu jude cu crucea intre vivate pentru Maiestate; dupa aceea in numele d-lui Administr. cetesce d-lu V. Notariu comitatensu Alutanu o cuventare acomodata solenitatei plina de spiritu, in carea enumerandu meritele judelui decoratu indemna ca imitandu pre acestu jude bravu, si densu sa plinesca cu consciintiositate si diligintia oficiulu seu, fatia cu mai marii si supusii sei, precum si fatia cu biserica si scola, aretandu ca faptele bune se remuneraza chiaru de Maiestatea Sea ear mai mare le va fi remunerarea dincolo de momentu, in urma dede multiamit'a d-lu Notariu comunalu din Betleanu in numele judelui: Maiestatei Sale pentru remunerare, D-lui Adm. comit. pentru ostenela etc. Dupa tote acestea s'a datu din mandatulu D-lui Adm. comit. o masa stralucita pentru vr'o 20 persoane, la care se radicara mai multe toaste, ear pentru ceialalti la cas'a judelui unu prandiu indestulatoriu, si asiá se

fini solenitatea dilei de 28 Decembre st. n. Baremu de si-aru plini toti judii oficiulu seu fatia cu scola ca acestu jude, care de si nu scie nici ceti, in sa scie pretiuu folosulu scoleloru mai bine, decatu multi cari scia ceti si scie, in sa dorere! de nimicu nu se ingrijescu mai putinu, ca de scola.

Cu scolele din acestu tractu inca credu ca nu suntu cei depre urma, caci in tote comunele suntu case scolare bune edificate in 1850 prin staruintia demnulu de tota laud'a si stim'a Dnu Mihailasiu, carele pe atunci fiindu comisariu, cea d'antaiu grija o avu ca sa se radice scole bune in tote comunele de sub jurisdictiunea sea, ce a si implinitu in scurtu tempu, deunde se pote vede, catu pote face amplotiutulu civilu avendu zelu catra scole. Frecuentarea scoleloru inca a fostu de totu regulata sub numitulu Domnu, de atunci in sa mai schiopata, dar acum amu cetitu iar frumoase si bune ordinatiuni in acesta privintia dela presintele Jude de cercu d. Adm. Floth; numai de aru starui sa se duca si indeplinire! M. F.

Din Bucovina. Dupacum vedemu din invitarea, ce se face din partea comitetulu Societatii pentru literatur'a si cultur'a romana din Bucovina prin d. Vicepresedinte Georgiu Hormuzachi, laudat'a Societate va tine adunarea sea generala in 11/23 Ianuariu 1865. la 11 ore dimineti in sala magistratulu din Cernautiu. Obiectele de pertractare voru fi:

1) Darea de sama a Comitetulu asupra lucrarilru sale din tempulu adunarei generale din urma, 14/26 Maiu 1863, pana la finea lui Decembre 1864.

2) Incuviintirea bugetulu societatii pe anulu 1865.

3) Hotarirea indreptarielor (mesureloru) pentru inaintarea si sporirea scopulu societatii si pentru administratiunea averei eii. § 32, 2.)

4) Denamirea membriloru onorari si correspundinti ai societatii in urm'a propunerei vre'unui medulariu alu eii (§§ 10 si 11.)

5) Alte propuneri seu prelegeri scientifiche si literarie din partea vre'unui medulariu alu societatii, si

6) Alegerea presedintelui, vicepresedintelui, secretariulu si ai celoru-alti dispredece medulari ai comitetulu. (§ 16.)

Uramu tinerei Asociatiuni cele mai fericite successe; si rogamu pre fratii bucovineni, a aduce si la cunoscintia publiculu mai mare romanu lucrarile adunarei. —

Varietati si noutati de di.

(Contele Franciscu Hartig †.) Austria a perdutu pre unulu din cei mai meritati barbati de statu. Contele Franciscu Hartig, fostulu ministru de stat si de conferintie, a reposatu la Vienna in 11 Ianuariu c. n. la 2 1/2 dupa amedi in virsta de 76 ani. Reposatululu a concentratu in persoana sea multe demnitati, intre altele elu a fostu unulu din cei 9 membri pa vietia ai senatulu imperialu imultitu. — Maiestatea Sea Imperatulu insusi au adressatu prin antaiulu seu adjutantu generalu o epistola de condolentia catra fiulu celu mai mare alu reposatulu, exprimendu-i cea mai profunda deplangere a mortii tatalu seu, celui atatu de meritatie pentru tronu si statu. —

Princes'a cea de curendu nascuta din Muntele-negru va ave nasu pre Pricipele Serbiei, ear nasia pre Imperates'a Eugenia din Francia. —

Tinerimea romana din Vienna a serbatu si de asta data ajuulu anului nou prin o intrunire vesela in otelulu „La calulu albu“ din suburbiulu leopoldinu. — Fia ca frumos'a datina traditionala sa se sustina multi ani! Fia, ca ea sa devina totu mai multu o adevrata ocaziune de consolidare si infratire intre fiii diferiteloru tieri, locuite de Romani.

Tinerimea gimnastica romana din Brasov va da in 9 Ianuariu c. v. unu balu, alu carui venitu prisositoriu va fi meritulu pentru fondulu societatii de gimnastica. Uramu tinerei societati successu bunu si curagiu, pentru de a nvinge greutatile si prejudeciile; ce le cam intempina la noceputu ori ce institutiune uoua, fia catu de salutaria. —

— Din Monitoriulu (Romaniei) vedemu ca se introduce regula generala, dupa care tota magistratura tieri si advocatii voru porta in viitoru uniforma candu suntu in seditia.

Acesta uniforma va fi in chipulu urmatoriu:

Pentru judecatori si presedinti:

Manta negra de merinosu cu guleru dreptu, inchisa de dinainte, cu fresa alba, manicele largi, cuptusite cu matasa negra, cu cardinalu negru pa umerulu stangu si in capu cu toga negra de catifea cu sinturu de firu galbenu, cingatore de morea negra.

Toga presedintiloru de tribunale va ave d'asupra sinurulu unu golonu de firu galbenu latu de 10 milimetre.

Toga presedintiloru de curti va ave acelasi galonu intre doue sinururi.

Procurorii voru ave toga ca si membri, in sa cu sinururi de firu albu. —

Toga substitutiloru nu va fi cu sinuru.

Grefieri de curti si tribunale cu adiutoarele lor voru ave același costumu ca si membrii, cu deosebire ca ei nu voru ave cardinalu pe umeri, nici sinuru de firu la toga, nici voru porta toga pre capu.

Procurorii, substitutii si advocatii voru fi in seditia cu capu descoperitu. —

(O primire în vaticanu.) Pap'a are obicei de primire în ziua de s. Ioann dapa cracjunu gratulările dle; sele onomastice. Cu ocașunea din urma a acestei serbatori se află la gratalatu corpulu diplomaticu, și oficerii Papei cu ministrulu Merode în frunte. Cestoru din urma le respunse Pap'a în tipulu urmatoriu: Ve mulțimescu pentru gratulările exprimate de ministrulu, în numele Dvóstre. E obicei, ca Pap'a în totu anulu să sfintiescă o sabja. O astfel de sabja se tramitea în tempji cei vechi acelor domnitori, cari se consfintiea a fi scutulu santei mame biserici. O astfel de sabja ve dau acm Dvóstre. Singuri Dvóstra ve poteti laudá, a fi pentru cans'a cea drépta. Dvóstra fâra de nji o esceptiune; pentruca cele mai multe armate se paru a fi numai cá sa eserceite apasare, stricacjune și versare de sange. Doi olcieri ce se afla în servitulu unei poteri mári, — pe cari nu voju sa-i numescu. — venjdu la mine s'au aruncatu la picórele mele, și-au pusu sabjile lorú josu pre pamentu și rugandu-se au cerutu. cá sa-mi punu piciorulu meu pe sabjile lorú, și sa le sfintiescu prin atingerea cu piciorulu meu, și ascundiendu-le apoi în téca au juratu a le trage numai pentru caus'a cea drépta. Maj repetjendu odata ca numai armat'a sea este pentru caus'a cea drépta Pius IX au binecuventatu pe oficerii. Prin cuventarea acé-st'a tendentiosa séu facutu mare sentsatiune în Rom'a.

(Stipendii bulgaresci.) Mai multi Bulgari din Vienn'a și Pest'a au conferitu unu capitalu de 80.000 f., din ale căroru interese sa se faca stipendii pentru tineri bulgari, cari se voru cualificá în Vienn'a pentru cariera professorala. —

(Arderea unui turnu.) De curendu se descarcá deasupra Nürnberg-ei o tempesta cumplita cá 'n mijloculu verei; fulgerulu lovi într'unulu din cele doue turnuri pompóse ale bisericei s. Laurentiu, renumite în tota Germani'a pentru frumseti'a lorú architectonica în stilulu goticu. Indata se aprinse coperisiulu, și suflandu ventulu și nes potendu-se aruncá apa în înaltmeu cea de 300 urme, giganticultu monumentu de architectura din secululu 13. arse pâna la zidu. —

(Din statistic'a batáiloru în scóla.) Unu invetiatoru germanu din secululu 17, care portá protocolu despre batáile din scóla, deduse în oficiulu seu invetiatorescu de 50 ani urmátorele batái: 911,527 cu bátiulu, 124,010 cu varg'a, 20,909 „in palma“, 136,715 lovituri preste máni, 10,230 lovituri preste gura, 7905 lovituri preste urechi, 1,158,800 preste capu etc. — cu totulu 2,392,894 batái. (S'aru veni cam 160 batái pe di. Buna mâna!) —

Principatele române unite.

În zilele din urma cerculá scirea, ca în camer'a deputatiloru din Romani'a erá sa se formeze o opozițiune în contr'a votárei bugetului, din simpl'a causa, cá sa nu se precipiteze. Scirea acést'a nu au fostu apocrifa, pentruca o amintescu și unele diuare de dincolo. Suntemu insa în pozițiune de a spune, ca deputatii camerei au fostu cu multu mai politici, decâtu sa se lase în desbateri pentru cá sa desbata. Densii aflandu bugetulu pentru 1865 chiaru și îndestulitoriu, au votatu și asiá sperámu ca vomu priimi cátu mai curendu sciri despre desbateri de cestiuni și mai meritórie.

Din caus'a neregularității în care ne sosescu diuarele din Romani'a, nu potemu sa avemu decâtu fragmente din institutiunile ce se promulgá. Ne aru pareá bine candu le amu avé continue, cá sa le potemu comunicá publiculu nostru celu putinu în estrasu, cu deosebire cele ce privescu cultur'a populara.

Dintre mesurile mai nóue ale guvernulu Romaniei avemu de înregistratu unu decretu domnescu, prin care se pune pedépsa cu „inchióre correctiunala“ de doi ani, asupr'a arendastiloru și posessoriloru mosiiloru statului, cari voru face declaratiuni false, ca unii individi au fostu clacasi pe acele mosii, deca și nu au fostu, séu deca voru declará ca cutare clacasiu au avutu unu numeru mai mare de vite decâtu au avutu în realitate.

Unu altu decretu imputernicesce pre Adjutantulu maioru Cesaru Liebrecht, direttorele generalu alu posteloru și telegrafeloru, de a 'ncheiá conventiuni și regulamente postale cu Austri'a, Russi'a și Serbi'a.

Mai departe publica „Monitoriulu“ santiunarea unui regulamentu pentru personalulu internatoru de fete.

În fine o alta mesura, despre carea diuarele vieneșe fura însciintiate pe cale telegrafica, este: introducerea calendarulu Gregorianu în afacerile telegrafeloru și posteloru din intrég'a Romania, o mesura carea Româniú din Tranni'a o-au anticipatu dela crearea Asociatiunei tranne pentru literatur'a și cultur'a poporulu românú.

Dupa telegrame se díce, ca 20 de deputati din camer'a deputatiloru pregatescu o petitiune cátra M. S. Domnitorulu, prin care ceru restabilirea de libertatea pressei. — Dupa mai multe gazete loculu presiedintelui camerei deputatiloru Negri, lu ocupa gen. A. M. Florescu.

Prospectu politicu.

Starea causei schleswig-holsteini'ane e astadi aceea, ca Austri'a într'o notadto 21 Decembre propune, dupacum se díce, Prussiei, cá sa recunósca și ea deocamdata pre ducele Fridericu de Augustenburg de domnitoru alu ducatelorú, fâra de a prejudecá prin acést'a hotaririloru definitive de mai tardiu. Prussia nu se arata aplicata spre primirea acestei

propuneri, și tramite pre printiulu Carolu, (fostulu comandante în resbelulu din urma) la Vienn'a, pentru de a obli terenulu negociatuniloru. Diu'a, candu are sa sesésca printiulu Carolu la Vienn'a, diuarele o arata în moduri diferite; pecandu adica unele o punu în cele mai de aprópe díle, altele o amána pe tempu nehotaritu. (Dupa datele mai nóue Printiulu aru fi sositu la Vienn'a în 3/15 Ianuariu)

Franci'a se va ocupá, credemu, în curendu cu mari reforme în administratiunea Algeriei; cáci noulu gubernatoru, Mac Mahon, pretinde cu staruintia reforme adunci. — Enciclic'a papala de multi Episcopi s'a cititu și s'a publicatu contr'a ordinatiunei ministeriale; regimulu se pregatesce a luá mesurile corespundiátore încontr'a lorú.

Diet'a Prussiei s'a deschisu în 2/14 Ianuariu prin regele în persóna. Fâra 'ndoiéla prin acést'a cerca regele a reconciliá inimele cele neliniscite ale suditloru sei și a contribuí la complanarea diferentieloru între regimú și poporú. (Aceste dferentie, precum se scie, privescu mai cu séma la dóue lucruri: unulu reorganizarea armatei, altulu gubernarea fâra bugete votate de camere.) De aceea se díce, ca și cuventiuiu de tronú va fi concepatu în terminii cei mai moderati și impaciuitori.

În camer'a din Turinu face mare sensatiunea afacearea mai multoru briganti (unu felu de talhari politici), pre cari legea și opiniunea publica i condamna la mórte, ear regele la propunerea Imperatulu Napoleonu i-au aggratiatu.

Greci'a în loculu Br. Sin'a, care a resignatu la postululu de ambasadoru austriacu, denumi pre unu ginere alu acestui'a, Maurocordatos, pentru Vienn'a, ear pre celalaltu, Ypsilanti, pentru Parisu.

Mai nou.

Regimulu francesu au inceputu mesurile sele contr'a Episcopiloru renitenti, (adica a acelor'a, cari au publicatu enciclic'a papala) cu articuli în „Constitutionell“, cari se reproducu în „Monitorulu comuneloru“ și se afigu în publicu în totu imperiulu. — Imperatulu Napoleonu se ocupa seriosu cu reductiunile în armata. —

Nr. 1—1

CONCURSU.

La statiunea invetiatorésca în Percosov'a, Eparchi'a Versietului.

Emolumentele suntú: 63 f. v. a. în bani, 20 meti de grau, 16 meti cucuruzu, 80 pt. chisa, 30 pt. sare, 12 pt. lumini, 4 orgii de lemne, 2 jugere livada, 1jug. de gradina și cortelu liberu. Limb'a propuneriloru e cea romána.

Competitorii la acést'a, au recoursele lorú prevediuto cu estrasulu de botezu și testimoniile despre scólele absolvate, despre servitulu de pâna acum, și portarea s'a politica și morala pâna în 15 Februariu 1865 a tramite la

Consistoriulu Eparchiei Versietului.

Nr. 51—3

Concursu.

Devenindu postululu de Notariu în Comun'a Cacov'a vacantu, cu care este impreunatu afara de alte venituri merunte unu salariu de 250 f. v. a. unu cuartiru și 5 orgii de lemne, se escrie prin acést'a concursu.

Voitorii de a ocupá acestu postu au de a-si aterne petitiunile lorú bine instruate și timbrate la subscrisulu Inspetoratu în terminu de 4 septemáni, computatu dela datulu de fatia. — Sabiu în 13 Decembre.

Inspectoratulu Seliscei.

Nr. 49—3

EDICTU,

Tom'a Stoia din comun'a Sebisiulu de josu, scaunulu Sabiului, carele de siepte ani au parasitu cu necredintia pre legiuit'a sea sotia Ioanna Docanu, totu din dis'a comuna, și scaunu, și nu se scie loculu aflárei lui, de óre ce sotia lui au pornitu procesu de despartiania asupr'a-i, se provóca prin acést'a, în terminu de unu anu și o di, dela datulu de fatia, a se presentá inaintea subscrisulu Scaunu Protopopescu, cu atát'a mai siguru, cáci la din contra, și în absentia lui, se va decide procesulu de susu, în sensulu SS. Canóne ale bisericei nóstre gr.-orientale.

Dela Scaunulu Protopopescu, gr orient. alu Tractului alu II-lea alu Sabiului.

Sabiu 20 Decembre 1864.

I. Pannovicium P.,
Protopopu.

Ne rogámu a grabi cu abonamentele. cá sa ne potemu orientá cu tiparirea esemplareloru.